

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра історії України

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри історії України

 Олександр ЗАВАЛЬНЮК
26 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ООК 15 ІСТОРИЧНА ЕКСПЕРТИЗА: СУЧАСНІ ПІДХОДИ І МЕТОДИ

для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Історія

спеціальності 032 Історія та археологія

галузі знань 03 Гуманітарні науки

мова навчання українська

2024-2025 навчальний рік

Розробник програми: Андрій ЗАДОРОЖНЮК, кандидат історичних наук,
доцент, доцент кафедри історії України

Затверджено на засіданні кафедри історії України

Протокол № 7 від 26 серпня 2024 року

Завідувач кафедри Олександр ЗАВАЛЬНЮК

24 серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми

Олександр КОМАРНИЦЬКИЙ

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. **Метою студіювання навчальної дисципліни** є підготовка майбутніх фахівців до засвоєння основних принципів роботи, пов'язаної із атрибуцією та експертизою історико-культурних цінностей; оволодіння основними методами та методиками їх експертизи; отримання теоретично-методологічної системи знань і засвоєння практичних навичок, пов'язаних з роботою по атрибуції та експертизі творів іконопису, графіки, живопису, нумізматики, боністики, фалеристики, археологічних старожитностей та декоративно-ужиткового мистецтва.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Рік вивчення	2024/2025
Семестр вивчення	3
Кількість кредитів ЄКТС	3
Загальний обсяг годин	90
Кількість годин навчальних занять	36
Лекційні заняття	16
Практичні заняття	20
Семінарські заняття	-
Лабораторні заняття	-
Самостійна та індивідуальна робота	54
Форма підсумкового контролю	екзамен

3. **Статус дисципліни** *обов'язковий освітній компонент професійної підготовки.*

4. **Передумови для вивчення дисципліни** – вивчення опирається на навчальні дисципліни «Студіювання історичних джерел», «Актуальні проблеми археологічних досліджень», «Історична пам'ять як наукова та суспільна сфера», «Основні проблеми світового і українського джерелознавства та археографії».

5. Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в галузі історії та археології.
Загальні	ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу

компетентності	<p>та синтезу.</p> <p>ЗК 02. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК 07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК 09. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 10. Здатність застосовувати психолого-педагогічні знання в професійній діяльності.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК 01. Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію.</p> <p>СК 02. Здатність здійснювати історичні й археологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук.</p> <p>СК 03. Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології.</p> <p>СК 04. Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки.</p> <p>СК 05. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері історії, археології та/або дотичні до них міждисциплінарні проекти.</p> <p>СК 06. Здатність здійснювати експертний аналіз в предметній області.</p> <p>СК 10. Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.</p>

6. Програмні результати навчання

ПРН 1. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.

ПРН 2. Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії та археології.

ПРН 3. Розробляти й реалізовувати історичні та міждисциплінарні проекти з урахуванням сучасних методологічних підходів.

ПРН 6. Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.

7. Методи навчання: Під час вивчення дисципліни застосовуються наступні методи: монологічний (розповідь, опис, пояснення, характеристика, міркування), діалогічний (бесіда), проблемно-пошуковий, метод наочності, практичний метод, текстуальний метод, метод спостереження.

8. Засоби діагностики результатів навчання: опитування, тести, самостійна робота, модульна контрольна робота, зокрема із використанням модульного об'єктноорієнтованого динамічного навчального середовища MOODLE, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах.

9. Програма навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекції	практичні заняття	самостійна та індивідуальна навчально-дослідна робота
Теоретичні основи атрибуції, експертизи та оцінки предметів історико-культурної спадщини.	4	4	-	-
Правове регулювання обігу культурних цінностей.	2	2	-	-
Сучасні методи ідентифікації культурних цінностей.	8	2	2	4
Атрибуція та експертиза ікон	10	2	2	6
Атрибуція та експертиза графічних творів.	12	2	2	8
Атрибуція та експертиза художньої кераміки	8	-	2	6
Культурні цінності у сфері нумізматики і боністики.	14	2	4	8
Культурні цінності у сфері фалеристики і сфрагістики.	12	-	4	8
Атрибуція та експертиза ювелірних виробів.	8	-	2	6
Атрибуція та експертиза археологічних старожитностей.	12	2	2	8
Разом годин	90	16	20	54

10. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів при

обговоренні питань практичного заняття. Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

Формою підсумкового контролю є екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

В поточне оцінювання включається: практичні заняття – 20 балів, модульна контрольна робота – 30 балів, самостійна робота – 5 балів, індивідуальні навчально-дослідні завдання – 5 балів.

Поточний і модульний контроль (60 балів)				Екзамен	Сума
				40	100
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	Індивідуальні навчально-дослідні завдання		
20 балів	30 балів	5 балів	5 балів		

Оцінювання практичного заняття

Оцінювання на практичних заняттях відбувається за 12-бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12.

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спроби розповісти суть заданого матеріалу, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості узагальнення. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний певною мірою відтворити його; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.

	5	Здобувач вищої освіти знає половину навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості узагальнення але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовує термінологію; здатен скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він достатньо вільно застосовує вивчений матеріал; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо- професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний самостійно вивчити матеріал; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; логічно та творчо викладає матеріал

		в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
--	--	---

Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка» URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

Оцінювання самостійної роботи (5 балів)

Контроль за самостійною роботою відбувається на консультаціях за 5-бальною системою оцінювання. Дозволяється захист питань самостійного опрацювання у формі колоквиуму (усно). Успішно виконана самостійна робота вважається, якщо студент отримав рейтинговий бал не менший 60% від загальної кількості балів, виділених на неї, тобто не менше як 3 бали.

Критерії оцінювання

5 балів	Зміст відповідей відповідає проблемам завдань; повнота розкриття завдань; розкриття ключових аспектів завдань. Виконані завдання чітко структуровані. Матеріал завдань представлено у повній та закінченій формі.
4 бали	Зміст відповідей відповідає проблемам завдань; зміст їх відповідає суті завдань, якісно і логічно розкритих але не завжди у достатньо повній формі. Виконані завдання чітко структуровані, текст не містить граматичних помилок. Матеріал завдань частково або не завжди закінчено.
3 бали	Зміст відповідей не зовсім відповідає суті визначеним завданням; відносно якісно і логічно розкритих але не завжди у достатньо повній формі; не повне розкриття ключових питань; не усі питання опрацьовано. У тексті зустрічаються граматичні помилки та неточності. Матеріал завдань частковий або не завжди закінчений.
2-0 балів (не зараховано)	Студент допускає грубі помилки при виконанні роботи. Не розуміє сутність її виконання. Не може розкрити та обґрунтувати поставлені питання. Студент не здатен захистити виконані завдання.

Оцінювання індивідуальних навчально-дослідних завдань (5 балів)

Індивідуальна навчально-дослідна робота з курсу «Історична експертиза: сучасні підходи і методи» здійснюється шляхом дослідження студентами однієї з актуальних проблем курсу. ІНДЗ виконується у формі реферату.

ІНДЗ оцінюється максимально у 5 балів, мінімально допустима кількість балів – 3.

Порядок подання та захист ІНДЗ

1. Звіт про виконання ІНДЗ подається на стандартних аркушах з титульною сторінкою стандартного зразка і внутрішнім наповненням із зазначенням усіх позицій змісту завдання (обсяг – до 25 арк.).
2. ІНДЗ подається викладачеві, який читає лекційний курс з відповідної дисципліни та приймає екзамен, не пізніше ніж за 2 тижні до екзамену.
3. Оцінка за ІНДЗ виставляється на заключному практичному занятті з курсу на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом ІНДЗ. Можливий захист завдання шляхом усного звіту студента про виконану роботу (до 5 хв.). Після захисту викладач повертає студентові реферат.
4. Оцінка за ІНДЗ є обов'язковим компонентом і враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання ІНДЗ

5 балів	Зміст реферату відповідає обраній для дослідження темі, містить всі необхідні структурні компоненти. Студент вийшов на високий рівень теоретичних узагальнень, провів детальний аналіз явищ і процесів на досліджуваному об'єкті. Студентом повністю розкритий зміст роботи. На основі проведених досліджень та облікових робіт зроблені ґрунтовні висновки, узагальнення. Студент дотримувався плану-графіку виконання і подання на перевірку викладачу.
4 бали	Зміст реферату відповідає обраній для дослідження темі, містить всі необхідні структурні компоненти. У роботі допущені неточності в теоретичному узагальненні матеріалу. На основі проведеного дослідження зроблені висновки. Студент не дотримався плану-графіку виконання і подання на перевірку викладачу.
3 бали	Зміст роботи відповідає обраній для дослідження темі, однак відсутній послідовний логічний взаємозв'язок між структурними елементами та алгоритм розв'язання поставленої проблеми. В роботі наявний стислий аналіз явищ і процесів на досліджуваному об'єкті, але прослідковуються проблеми в узагальненні матеріалу. На основі проведених досліджень та облікових робіт не чітко зроблені або й відсутні висновки. Студент не дотримався плану-графіку виконання і подання на перевірку викладачу.
2-0 балів (не зараховано)	Робота виконана з грубими порушеннями: відсутня частина необхідних структурних компонентів. Зміст роботи не відповідає обраній для дослідження темі. В роботі наведені дані, що суперечать обраному джерелу. Нерозкритими залишаються поставлені у роботі завдання. Студент не дотримався плану-графіку виконання і подання на перевірку викладачу.

Оцінювання модульної контрольної роботи (30 балів)

Після вивчення усього матеріалу здобувачі вищої освіти пишуть модульну контрольну роботу.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі (у вигляді відповідей на три питання). До її написання допускаються усі студенти.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота складається із 3 питань, які оцінюються по 10 балів.

З дисципліни «Історична експертиза: сучасні підходи і методи» здобувачі пишуть одну модульну контрольну роботу.

Критерії оцінювання

Шкала ECTS	Бали	Критерії оцінювання
«відмінно»	9-10 балів	Здобувач вищої освіти у відповідях на питання демонструє глибокі знання, повною мірою володіє матеріалом, що дозволяє виявляти розуміння змісту предмету, його основних положень, категоріального апарату тощо, може обґрунтовувати свої судження, аргументуючи правильну відповідь, логічно та послідовно формулює текст відповіді на поставлене завдання.
«добре»	7-8 балів	Результати відповідей здобувача вищої освіти відповідають тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає певні неточності та незначні помилки. Здобувач володіє матеріалом, правильно відповідаючи на поставлені завдання, логічно формулює відповіді, намагаючись аргументувати їх.
«задовільно»	6 балів	Відповіді здобувача вищої освіти на питання дозволяють виявити знання і розуміння основних положень предмету, певне володіння категоріальним апаратом, проте характеризуються фрагментарністю, відсутністю повноти та аргументованості. Здобувач допускає помилки при відповідях на питання, не вміє достатньо обґрунтувати свої судження.
«незадовільно»	5-0 балів (не зараховано)	Відповіді здобувача вищої освіти на питання не виявили знань та розуміння основних положень предмету, що спричинило значну кількість помилок або, взагалі, повну/часткову відсутність відповідей. Здобувач не вміє логічно побудувати відповідь, обґрунтувати свої судження, плутається у розумінні категоріального апарату тощо.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: <https://integrity.kpnu.edu.ua/>

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та/або інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно «Порядку визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)», зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі). URL: <https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді;

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;
- громадська або волонтерська діяльність.

Семестровий екзамен (40 балів)

Білет екзамену складається з трьох теоретичних питань, перші два з яких оцінюються по 12 балів, третє, більш складного рівня – 16 балів.

Питання екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких критеріїв:

Оцінка	Вимоги
«Відмінно» 40-35 балів	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні теоретичні знання, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови.
«Добре» 34-29 балів	Якщо відповідь студента відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки «відмінно», але при цьому студент допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу та мовному оформленні висловлювання. Студент вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях.
«Задовільно»	Якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень

28-24 балів	предмета, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; не в змозі захистити проєкт побудови системи роботи з певних тем дисципліни; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.
«Незадовільно» 23 бали і менше	Якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Студент неспроможний виконати стандартні завдання навіть після навідних питань викладача.

Оцінювання екзамену:

Студенти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до екзамену. Вони допускаються до екзамену після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю. Вважається, що студент підготувався до екзамену, якщо рейтингова оцінка за його результатом більша або дорівнює 24 балам. Студентам, які за екзамен отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до таблиці відповідності.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за національною шкалою
		екзаменаційна
90-100 і більше	A (відмінно)/Excellent	відмінно
82-89	B (добре)	добре
75-81	C (добре)/Good	
67-74	D (задовільно)/Satisfactory	задовільно
60-66	E (достатньо)/Enough	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)/Fail	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)/Fail	

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Історична експертиза: сучасні підходи і методи»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60% від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не пересклав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість з освітнього компоненту за результатами поточного контролю, не допускається до екзамену. Рішення про недопущення за поданням викладача приймає декан факультету, його оприлюднюють до початку екзамену. У відомості обліку успішності роблять запис «не допущено»;

- здобувач вищої освіти допускається до складання екзамену після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю;

- здобувач вищої освіти підготувався до екзамену з освітнього компонента, якщо його рейтингова оцінка за результатами екзамену є більшою або рівною 24 балам (60% від максимально можливої для даної форми контролю кількості балів). Рейтингову оцінку такого здобувача вищої освіти з освітнього компонента визначають як суму рейтингової оцінки за результатами поточної успішності та рейтингової оцінки за результатами екзамену;

- якщо допущений до екзамену здобувач вищої освіти не підготувався (його рейтингова оцінка за результатами екзамену є меншою 24 балів), то бали за екзамен до рейтингової оцінки поточної успішності не додаються, виставляють підсумкову оцінку з освітнього компоненту FX за шкалою ЄКТС та «незадовільно» за національною шкалою;

- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі екзамену отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють;

- якщо здобувач вищої освіти, допущений до семестрового контролю не з'явився на семестровий екзамен, у відомості обліку успішності викладач записує «не з'явився». Про незалежні від здобувача вищої освіти причини (у тому числі непрацездатність у зв'язку із хворобою), які підтверджують неможливість його присутності на екзамені, він має негайно повідомити декана факультету.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» URL : https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view.

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Для проведення лекційних і практичних занять, а також контролю за самостійною та індивідуальною навчально-дослідною роботою використовуються мультимедійна лекційна аудиторія, мультимедійний проектор, екран для проектора, ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet. Викладач забезпечують студентів окремими предметами історико-культурної спадщини, що оцінюються і проходять експертизу на практичних заняттях.

14. Рекомендована література

Основна

1. Закон України Про музеї та музейну справу // Відомості Верховної Ради України. 1995. № 25. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/249/95-%D0%B2%D1%80>
2. Закон України Про охорону культурної спадщини // Відомості Верховної Ради України. 2000. № 39. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/1805-14>
3. Акуленко В. І. Міжнародне право охорони культурних цінностей та його імплементація у внутрішньому праві України: Монографія. Київ, «Юстініан», 2013. 616 с.
4. Артюх Т.М. Діагностика та експертиза коштовностей: підручник. К.: «Альтерпрес», 2002. 458 с.
5. Атрибуція як наукова галузь та комплекс досліджень. Методичні рекомендації до вивчення теми для студентів III курсу (Спеціальність

- 6.020 103 «Музейна справа та охорона пам'яток історії та культури») та V I курсу (спеціальність 027 Музезнавство, пам'яткознавство) факультету історії, політології та національної безпеки / Укладач Дмитренко А. А. Луцьк: Терен, 2018. 48 с.
6. Калашникова О. Л. Основи мистецтвознавчої експертизи та вартісної оцінки культурних цінностей: Підручник. Київ: Знання, 2006. 480.
 7. Калашникова О. Л. Ідентифікація та вартісна оцінка культурних цінностей: Навчальний посібник. К.: Вища освіта, 2006. 287.
 8. Класифікація і визначення прогнозованої вартості культурних цінностей / За ред. В. В. Індутного. Київ, 2003.
 9. Індутний В.В., Чернявська Е.В., Шкляр С.М., Платонов С.М. та ін. Оцінка культурних цінностей. Київ: ТОВ «АЯКС ПРІНТ», 2006. 608 с.
 10. Індутний В.В. Оцінка культурних цінностей: Підручник. Київ: КНТЕУ, 2016. 880 с.
 11. Кот С. Повернення і реституція культурних цінностей у політичному та культурному житті України (XX — поч. XXI ст.): монографія. Київ: Інститут історії України НАН України, 2020. 1020 с.

Додаткова

1. Дмитренко А. Музеї: колекції, експозиції, атрибуція, музейники : збірник статей: Наук.вид. Луцьк : Терен, 2020. 348 с.
2. Дмитренко А. Нормативно правова база атрибуції культурних цінностей. Гуманітарний простір науки : досвід і перспективи : Зб. матеріалів XXI міжнарод. наук. пр. інтернет конф. 2 липня 2019 р. Переяслав Хмельницький, 2019. Вип. 23. С. 33-38.
3. Друль М. Неруйнівні цифрові методи дослідження творів мистецтва у сучасному музейництві. Волинська ікона : дослідження та реставрація. Наук. зб. Вип. 25: Матеріали XXV Міжнар. наук. конф., присв. 25 річчю Музею волинської ікони, м. Луцьк, 25-26 жовтня 2018 року / Упоряд. Т. Єлісеєва, Є. Ковальчук. Луцьк, 2018. С. 191-193.
4. Експертиза культурних цінностей. Методичні рекомендації до вивчення теми для студентів III курсу (спеціальність 6.020103 «Музейна справа та охорона пам'яток історії та культури») та V I курсу (спеціальність 027 Музезнавство, пам'яткознавство) факультету історії, політології та національної безпеки / Укладач Дмитренко А. А. Луцьк : Терен, 2018. 82 с.
5. Ємницька Т. О. Опис, аналіз й інтерпретація творів декоративно прикладного мистецтва. Мистецтво та освіта. 2019. № 1. URL : <https://artedu.com.ua/index.php/adm/article/view/37>.
6. Задорожнюк А.Б. Католицькі святині Кам'янця-Подільського та їх відображення на релігійних медалях кінця XIX – початку XX ст. Матеріали Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції "Хмельниччина: історія та сучасність", присвяченої 85-річчю утворення Хмельницької області. Хмельницький, ФОП Стрихар А.М., 2022. С. 190-196.

7. Задорожнюк А.Б. Колекція кераміки із досліджень вірменського Миколаївського костелу у Кам'янці-Подільському. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Місце Барської кераміки у гончарній спадщині України», м. Бар, 12 вересня 2021 р. Харків, 2021. С. 156-163.
8. Задорожнюк А.Б. Місце фальшивих денаріїв у господарстві населення Середнього Подністров'я II–V ст. н. е. Український нумізматичний щорічник. Вип. 6. Кропивницький. Київ - Переяслав, 2022. С. 131-147.
9. Задорожнюк А.Б. Міхал Грейм – знаний нумізмат, знавець і дослідник подільських старожитностей. Поділля і подоляни в об'єктиві Міхала Грейма: матеріали круглого столу. Кам'янець-Подільський історико-архітектурний заповідник «Кам'янець»: ТОВ «Друкарня «Рута», 2019. С. 18-24.
10. Задорожнюк А.Б. Подільські печатки 1917-1920 рр. із сфрагістичної колекції Музею Шереметьєвих. Сфрагістичний щорічник. Вип.1. К.: НАН України, інститут української історіографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського, 2011. С. 375-382.
11. Задорожнюк А.Б. Чудотворні ікони Богородиці на Поділлі. Київська старовина: Науковий історико-філологічний журнал. Київ: Київський славістичний університет, 2009. № 3. С. 23-31.
12. Задорожнюк А.Б., Руснак О.В., Ільків М.В. Печатки Хотинщини: штрихи до каталогізації. «Per aspera ad astra: до 100-літнього ювілею відомого археолога Бориса Тимощука». Чернівці: Черн.нац.ун-т, 2019. С. 99-101.
13. Зварич В., Шуст Р. Нумізматика. Довідник. Тернопіль. 1998. 464 с.
14. Інструкція з музейного обліку і зберігання музейних предметів з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, які знаходяться в музеях України. URL <http://assay.gov.ua>
15. Карпов В. В., Денисюк Ж. З. Формування мистецьких колекцій: визначення оціночної вартості музейних предметів : навч. посіб. Київ : НАКККіМ, 2020. 112 с. URL : <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/45299>
16. Карпов В. В., Денисюк Ж. З. Формування мистецьких колекцій: визначення оціночної вартості музейних предметів : навч. посіб. Київ : НАКККіМ, 2020. 112 с. URL : <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/45299>
17. Койнаш Т. П. Основи експертизи культурних цінностей. Курс лекцій для студентів факультету маркетингу, торгівлі та митної справи всіх форм навчання. Донецьк Б. в. в.], 2006. URL: http://vk.com/doc44728164_80659027?hash=599df879640fbd466c&dl=28aabb49a7217e1962
18. Мацюк О.Я. Філіграні архівних документів України. Київ: Наукова думка, 1992. 345 с.
19. Опис культурних цінностей у митній документації / За ред. О. Л. Калашникової. Дніпропетровськ, 2000.

20. Платонов Б. Основи оціночної діяльності. Підручник. К. НАКККіМ, 2013. 227. URL: [http://www.afo.com.ua/doc/Boris Platonov Fundamentals of evaluation activit y pdf](http://www.afo.com.ua/doc/Boris%20Platonov%20Fundamentals%20of%20evaluation%20activit%20y%20pdf)
21. Потильчак О. В. Лабораторний практикум з експертизи бон: Навчально-методичний посібник. Ф-т історичної освіти Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова. Каф-ра джерелознавства та спец. іст. дисциплін. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 12 с.
22. Потильчак О. В. Лабораторний практикум з експертизи предметів фалеристики: Навчально-методичний посібник. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 10 с.
23. Потильчак О. В. Лабораторний практикум з експертизи ювелірних виробів: Навчально-методичний посібник. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 16 с.
24. Потильчак О. В. Лабораторний практикум з нумізматичної експертизи: Навчально-методичний посібник. Ф-т історичної освіти Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова. Каф-ра джерелознавства та спец. іст. дисциплін. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 17 с.
25. Потильчак О. В. Лабораторний практикум з філателістичної експертизи: Навчально-методичний посібник. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 15 с.
26. Потильчак О. В. Філателістичні матеріали як історичне джерело: інформаційний потенціал, класифікаційні ознаки та критерії систематизації // Історичні джерела в українському інформаційному й освітньому просторі: верифікація та інтерпретація: монографія / наук. ред. д.і.н. проф. О.О.Салати. Вінниця, ТОВ «ТВОРИ», 2018. С. 79-100.
27. Словник культурних цінностей та їх складових частин: на допомогу митнику. За ред. О.Л. Калашникової. Дніпропетровськ, 2001.
28. Словник культурних цінностей та їх складових частин: на допомогу митнику. Ч. II: Музика. За ред. О.Л. Калашникової. Дніпропетровськ, 2002.
29. Словник культурних цінностей та їх складових частин: на допомогу митнику. Ч. III: Кераміка. За ред. О.Л. Калашникової. Дніпропетровськ, 2003.
30. Щербаківський В. М. Українське мистецтво. К. : Либідь, 1995.

15. Інформаційні ресурси

1. Arsani. Український аукціон творів мистецтва. URL : <https://www.arsani.art/>
2. Art-Ukraine. URL : <https://artukraine.com.ua/>
3. Атрибуція культурних цінностей в лабораторії ТОВ «Ін Консалтинг». URL : <https://inconsulting.com.ua/>
4. Аукціон для колекціонерів UNC.UA. URL: <https://unc.ua/uk/>
5. Сайт для колекціонерів в Україні Violity. URL: <https://violity.com/ua>
6. Christie's. URL : <https://www.christies.com/>